

**Domnului Președinte al Camerei Deputaților Marcel CIOLACU
CAMERA DEPUTAȚILOR**

Domnului Președinte Bende SĂNDOR

Comisia pentru Industrii și Servicii

Doamna președinte LAURA-CĂTĂLINA VICOL-CIORBĂ

Comisia Juridică, de Disciplină și Imunități

**Spre știință: Domnului Președinte al Senatului Florin Vasile CÎȚU
SENATUL ROMÂNIEI**

Subiect: plângerea înregistrată la CE privind presupusul ajutor de stat acordat CCIR în baza proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii camerelor de comerț nr. 335/2007

Stimați domni Președinți,

După cum vă este cunoscut, Consiliul Concurenței, în calitate de autoritate națională de concurență, asigură respectarea prevederilor naționale și pe cele ale Uniunii Europene în domeniul concurenței. În același timp, acesta are rolul de autoritate națională de contact în domeniul ajutorului de stat între Comisia Europeană, pe de o parte, și instituțiile publice, furnizorii și beneficiarii de ajutor de stat, pe de altă parte.

În această calitate, autoritatea de concurență acordă o importanță deosebită colaborării cu autoritățile administrației publice centrale, pentru a contribui la asigurarea unui cadru legal echitabil și pro-concurențial, în avantajul consumatorului final.

Așa cum am precizat în corespondența anterioară¹:

¹ Adresele Consiliului Concurenței nr. RG 13488/19.10.2020, RG 14962/23.11.2020, RG 1011/28.01.2021 și RG 3603/26.03.2021.

- I. Comisia Europeană, în calitate de autoritate de control în domeniul ajutorului de stat la nivel european, a fost sesizată cu o plângere referitoare la acordarea, prin această Lege, a unui presupus ajutor de stat în favoarea CCIR (caz înregistrat sub indicativul SA. 58857). Forul european a solicitat poziția² autorităților române față de aceasta, și, în special, să fie explicat modul cum acționează statul român în calitate de operator obișnuit de piață atunci când transferă terenul gratuit către CCIR.
- II. Subliniem faptul că, la nivel european, competențele de investigare în domeniul ajutorului de stat revin Comisiei Europene, care este abilitată să soluționeze plângerile primite de la persoanele interesate, ce vizează măsuri susceptibile de ajutor de stat acordate de statele membre. Astfel, potrivit Regulamentului de procedură³ și a Codului de bune practici pentru desfășurarea procedurilor de control al ajutoarelor de stat⁴, în cazul primirii unei plângeri, Comisia Europeană solicită poziția statului membru pe speța respectivă, solicitând clarificări suplimentare, dacă este cazul. Urmare analizei, Comisia Europeană poate emite una dintre următoarele decizii: (i) decizie prin care constată că măsura nu constituie ajutor de stat; (ii) decizie de a nu ridica obiecțiuni (în cazul în care constată că nu există îndoieli privind compatibilitatea unei măsuri cu piața internă); (iii) decizie de deschidere a procedurii oficiale de investigare (când există îndoieli privind compatibilitatea unei măsuri cu piața internă). Dacă, în urma investigației, Comisia constată că ajutorul nu este compatibil emite o decizie negativă, caz în care ajutorul ilegal trebuie recuperat împreună cu dobânzile aferente.

De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 2 și 3 din Regulamentul de procedură, statul membru este obligat să notifice la Comisia Europeană orice intenție de acordare a unui ajutor de stat nou, în vederea obținerii unei decizii de neridicare de obiecțiuni, în ceea ce privește compatibilitatea măsurii cu regulile de ajutor de stat; de asemenea este obligat să nu acorde respectivul ajutor de stat înaintea adoptării de către CE a unei decizii de autorizare, obligație care derivă din articolul 108 alineatul (3) al TFUE. În cazul încălcării acestor obligații, măsura respectivă intră în sfera noțiunii de *ajutor ilegal*, caz în care Comisia poate adopta, fie: (i) o decizie prin care să solicite statului membru *suspendarea acordării oricărui ajutor ilegal până la adoptarea unei decizii* privind compatibilitatea ajutorului cu piața internă, fie, dacă ajutorul a fost acordat, (ii) o decizie prin care îi solicită statului membru *recuperarea provizorie a oricărui ajutor ilegal*, până la adoptarea unei decizii privind compatibilitatea ajutorului cu piața internă.

În virtutea atribuțiilor prevăzute de art. 6 din OUG nr. 77/2014, Consiliul Concurenței, în calitate sa de autoritate națională de contact în raporturile dintre Comisia Europeană și autoritățile și instituțiile publice, în urma solicitării Comisiei Europene, a informat inițiatorul (Parlamentul României), precum și furnizorul propunerii legislative (Guvernul României), cu privire la plângerea primită de la Comisia Europeană, solicitând acestora informațiile necesare a fi comunicate forului european.

Precizăm că au fost transmise Comisiei Europene o serie de documente primite din partea celor două camere ale Parlamentului, însă acestea nu răspund concret problematicii ridicate de forul european, motiv pentru care acesta a revenit cu o nouă solicitare (anexată) la care se așteaptă un răspuns până la data de 24.12.2021.

² Anexăm solicitarea forului european din martie și iulie 2021, precum și ultima solicitare de informații suplimentare primită din partea Comisiei Europene în data de 2 decembrie 2021.

³ Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

⁴ Publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C253 din 19 iulie 2018.

În urma discuțiilor⁵ purtate în cadrul videoconferinței din 12.10.2021, ale căror concluzii au fost reluate în adresa COMP.H3/ZA/DC*2021/080640 din 02.12.2021, Comisia Europeană consideră că, prima facie, așa cum este concepută inițiativa legislativă în prezent, aceasta este foarte probabil să implice ajutor de stat, la nivelul CCIR, ținând cont de activitatea economică pe care aceasta o desfășoară, mai ales prin prisma activităților legate direct de ROMEXPO SA^b, atrăgând totodată atenția asupra transferării posibilului ajutor și la nivelul investitorilor privați cu care CCIR se va asocia în vederea realizării proiectelor de dezvoltare durabilă, în măsura în care aceștia nu sunt selectați prin licitație publică. Astfel, a indicat autorităților române să aibă în vedere următoarele posibilități:

A. conceperea unei modalități de transfer a terenului astfel încât să nu fie incidente regulile naționale și europene în materia ajutorului de stat, indicând două posibile variante:

1. *Organizarea unei proceduri competitive, deschise, transparente și necondiționate, astfel încât să nu se transfere niciun avantaj economic din partea statului, pentru selectarea partenerului/partenerilor privați în vederea realizării proiectelor de dezvoltare urbană; sarcina de a organiza licitația poate fi delegată și către CCIR, care va acționa în numele statului, cu condiția ca în configurația generală a acordului de delegare a sarcinii să fie incluse anumite garanții suplimentare, inclusiv o obligație ca CCIR să ramburseze statului plusul de valoare obținut din diferența între veniturile obținute din operațiune și costurile suportate de CCIR cu aceasta;*

2. *Mandatarea CCIR de către stat să asigure operațiunile de revitalizare a terenului proprietate publică. În această situație, condițiile în care se va face tranzacția ar trebui să fie clare și să includă: identificarea concretă a acțiunilor care trebuie întreprinse în acest scop; măsuri asigurătorii referitoare la faptul că pregătirea terenului nu are în vedere satisfacerea nevoilor unui anumit dezvoltator și că, o dată ce terenul este revitalizat, acesta va fi scos la licitație publică, iar orice eventual avantaj economic se va întoarce la stat. Sarcina de a organiza o licitație publică în scopul revitalizării terenului poate fi delegată și CCIR.*

B. În cazul în care cele două opțiuni de mai sus nu sunt convenabile pentru autoritățile române, măsura trebuie să fie concepută în așa fel încât transferul terenului cu titlu gratuit să fie considerat ajutor compatibil cu regulile în materia ajutorului de stat, respectiv să aibă în vedere satisfacerea unei nevoi sociale, precum dezvoltarea de activități culturale (caz în care Regulamentul nr. 651/2014⁷ ar fi aplicabil). Însă, dacă scopul este dezvoltarea imobiliară pe o mare parte a terenului, atunci nu poate exista temei de compatibilitate a măsurii.

De asemenea, menționăm faptul că, în cadrul ultimelor discuții⁸, echipa DG Comp și-a arătat

⁵ La care au participat membri ai Comisiei Economice, Industrii și Servicii din Cadrul Senatului, echipa de caz din cadrul Comisiei Europene, în contextul plângerii existente la nivelul acesteia, reprezentanți din partea Reprezentanței Permanente a României de la Bruxelles și ai Consiliului Concurenței.

⁶ Exemple de activități de această natură includ, printre altele, organizarea de târguri, concerte, evenimente sportive cu plată, precum și închirierea de active imobiliare către societăți comerciale.

⁷ Regulamentul nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat.

⁸ Videoconferința din data de 08 decembrie 2021, solicitată de responsabilii de caz desemnați de CE, la care au participat reprezentanții desemnați din partea Consiliului Concurenței și ai Reprezentanței Permanente a României.

disponibilitatea de a explora cu autoritățile române un alt temei de compatibilitate pentru ajutorul de stat la nivelul CCIR – respectiv instituirea unui serviciu de interes economic general (SIEG), în spiritul reglementărilor europene specifice SIEG. Cu privire la eventualele obligațiile speciale ale CCIR, ce ar decurge de aici, având în vedere misiunea sa de utilitate publică, care ar putea fi definită în spiritul unui SIEG, COM atrage atenția că trebuie stabilite activitățile/obligațiile speciale, precum și parametrii de compensare și că nu ar trebui să existe compensare în exces (eventualul surplus obținut de Camera de Comerț peste costurile pe care le incumbă prestarea acestor obligații speciale trebuie să se întoarcă la stat), existând limite și cu privire la serviciile care ar putea fi circumscrise sferei SIEG. În ceea ce privește partenerii privați de dezvoltare a proiectelor de dezvoltare urbană, se menține condiția ca aceștia să fie selectați prin procedură competitivă, transparentă, deschisă și necondiționată, pentru a elimina transferul avantajului la nivelul acestora.

În acest caz, recomandăm completarea proiectului legislativ actual cu următoarele:

- definirea clară a misiunii de utilitate publică a CCIR, delegată de stat, și a obligațiilor atașate acesteia, astfel încât să se asigure legătura dintre aceasta și transferul dreptului de proprietate asupra terenului în discuție, inclusiv cu sarcina CCIR de a organiza licitație publică în vederea asocierii cu parteneri privați pentru realizarea proiectelor de dezvoltare urbană;
- instituirea unui mecanism de tip claw-back, astfel încât să fie returnate statului eventualele venituri suplimentare obținute de CCIR în urma realizării proiectelor de dezvoltare urbană, după deducerea costurilor aferente prestării obligațiilor;
- specificarea faptului că, în actul normativ de punere în aplicare a legii, respectiv în Hotărârea de Guvern, vor fi detaliate condițiile și obligațiile părților, astfel încât să se asigure respectarea regulilor de ajutor de stat, inclusiv prin respectarea procedurii de consultare prealabilă a forului european.

Totodată, deoarece procedurile de notificare și autorizare din partea forului european se derulează pe o perioadă mai mare de timp, recomandăm reanalizarea termenului de 30 de zile de adoptare a Hotărârii de Guvern.

În acest sens, vă rugăm să aveți în vedere cele menționate anterior în scopul respectării legislației naționale și europene în materia ajutorului de stat. De asemenea, vă rugăm să ne furnizați eventualele răspunsuri, puncte de vedere ale instituției dumneavoastră referitoare la solicitările CE, conform scrisorilor anexate.

Mulțumindu-vă pentru colaborare și sprijinul acordat, vă rog, stimați domni Președinte, să primiți asigurarea deosebitei mele considerații.

Bogdan

